

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 287.

Niedziela 12 (24) Grudnia

1865 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świątach uroczystych i niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne kop. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Rok 2.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczтовых w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rsr. 1.

DZIENNIK WARSZAWSKI, wychodzić będzie nadal z Nowym Rokiem 1866, w dotychczasowym formacie i podług dotychczasowego programu. Jak dotąd podawać będzie wszelkie Ukazy, postanowienia i rozporządzenia rządowe na 24 godzin wprzód przed każdym innym pismem, i jak najspieszniej zamieszczać wszelkie wiadomości miejscowej i zagranicznej, korespondencje, tak z kraju jak i zagranicą, fejtton i inne artykuły kwestij bieżących dotyczące.

Dyrekcja uważa za stosowne prosić o jak najwcześniejsze zgłaszanie się z prenumeratą, szczególnie na prowincji, na właściwych stacjach pocztowych, gdyż tą drogą zapisane egzemplarze nietylko dostarczane są najspieszniej i najregularniej, ale zarazem z oszczędzeniem portu, niezbędnego na posyłkę pieniędzy do Dyrekcji.

Opóźniający się sami sobie winę przypiszą, jeśli Dyrekcja, odbijając liczbę egzemplarzy odpowiednią wczesnym zapisom, niebędzie w stanie później zgłaszającym się dostarczyć całego kompletu swego pisma.

Cena **DZIENNIKA** pozostaje też sama jak dotychczas, to jest:

w Warszawie, z roznoszeniem: rocznie rs. 8 kop. 60; — kwartalnie rs. 2 kop. 15; — miesięcznie k. 72.

Na stacjach pocztowych, w Królestwie i w kantorach pocztowych w Cesarstwie: rocznie rs. 9 kop. 20; — kwartalnie rs. 2 kop. 30.

Do Cesarstwa **DZIENNIK** inaczej jak w kopertach prenumerowany być nie może.

Pragnący odbierać **DZIENNIK** pocztą w kopertach, dopłacają oprócz tego kwartalnie rs. 1.

Prenumerata na stacjach pocztowych na mniej jak na kwartał nie przyjmuje się.

Nakładem Dyrekcji Dziennika Warszawskiego, wyszła powieść **CIERNIE KWITNĄCE** p. J. Miniszewskiego, w dwóch tomach, z drzeworytami. — Cena rs. 1 kop. 25. Sprzedaje się w Kantorze Dyrekcji przy ulicy Miodowej, oraz w księgarniach: Sennewalda, Gebethnera i Wolffa, Natansohna, Merzbacha, Lewińskiego, Okońskiego, Kaufmanna, Wendego i Glücksberga.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższy ukaz. — Najwyższa nagroda. — Rada administracyjna. — Komisja likwidacyjna. — Dyrekcja wyszcigów konnych.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — Przyjazd Ich CC. WW. Ks. Oldenburgskich. — Wykłady publiczne. — P. Steinhausen. — Targi.

Sejm prowincji poznańskiej. — Oczyszczenie Dniestru. — Ameryka. Odezwa p. Johnsona. — Kwestja chilijska. — Austria. Rozwiązanie kwestji. — Plan działania. — Ks. Auersperg. — Azja. Pokój. — Bandyci. — Francja. Mylne wiadomości. — Kwestja meksykańska. — Eskadry pancerne. — Książę Napoleon. — Ślub księżnej Murat. — Niemcy. Baron Gablez. — Rezerwa holsztyńska. — Prusy. Reforma wojskowa; budżet; fregata pancerna. — Agitacje. — Sprawa Otta. — Szwajcarja. Rewizja konstytucji; ministerstwo. — Korespondencje z Lublina i Neapolu. — Odezwa prezydenta Johnsona. — Kronika. — Fejtton (Błędni Rycerze; dok.).

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, dnia 11 (23) Grudnia.

Najwyższy Ukaz z d. 30 listopada (12 grudnia) r. b., o sądach gminnych i Najwyżej zatwierdzone pod tą datą prawidła o porządku rozpoznawania w sądach gminnych sporów dotyczących spadku i działu majątku nieruchomego i ruchomego, — za-

mieszczony są w osobnym do dzisiejszego numeru dodatku.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutek najpoddanniejszego przedstawienia Namiestnika Królestwa Polskiego, Ukazem wydanym 29-go listopada 1865 r. do Kantoru Dworskiego, Najmiłościwiej raczył mianować Komisarza Włocławskiej Komisji do spraw włościańskich w Królestwie Polskiem, Asesora Kolegjalnego *Kabukowa*, Kamerjunkerem Dworu Jego Cesarskiej Mości.

Rada Administracyjna Królestwa postanowieniem z d. 28 Września (10 Października) r. b. N. 16908 darowiznę nieruchomości ze wszystkimi należąciami doń zabudowaniami, placami i ogrodami w powiecie Pułuskim w mieście Makowie pod N. 71 położonej, aktem na dniu 9 (21) Czerwca 1864 r. urzędownie sporządzonym i prawnie zaakceptowanym, na rzecz Gminy starozakonnych miasta Makowa, przez Icka Apfelbaum, właściciela wzmiankowanej nieruchomości, uczynione, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami bliżej w akcie darowizny wyszczególnionymi, zatwierdziła.

FEJLTON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

BŁĘDNI RYCERZE

Jak *Attykus* pisze broszurę w sprawie polskiej. Okropne następstwa tej publikacji.

(Dokończenie *)

Po wyjściu tego ostatniego, *Attykus* ubrał się i wyszedł na miasto; kupił ogromną, kolosalną laskę a raczej herkuleskowską maczugę, wlał w siebie cały upust alkoholu i tak zbrojny wewnątrz i nazewnątrz, poszedł na ulicę gdzie mieszkała *Luiza* i stanąwszy w bramie położonej naprzeciwko jej okien, spojrzął w jej okna, a nie widząc w nich światła, zaczął spoglądać w ulicę, uśmiechając się okropnie i ściskając konwulsyjnie pałkę którą w ręku trzymał.

Po półgodzinnem, gorączkowem oczekiwaniu, w oknie pokazało się światło, a wkrótce potem dał się słyszeć w ulicy turkot zbliżającego się powozu. O kilkanaście kroków od *Attykusa*, stangret wstrzymał konie, lokaj drzwiczki otworzył, jakaś postać wysunęła się z nich leniwo, rzekła coś do służącego, poczem udała się do mieszkania *Luizy*, a powóz odjechał.

Postaćią tą tajemniczą, nie był kto inny, jak sławny doktor *Serega*. Zadowolony biegiem swych in-

*) Patrz Nr. 223, 224, 225, 228, 232, 234, 241, 255, 257, 258, 267, 268, 269, 274, 280, 281, 283, 284 i 286.

tryg, pewny pomnożenia swej fortuny o kilka milionów, człowiek ten, żyjący między ludźmi życiem sztucznym, udaniem, pełnym komedji i hipokryzji, musiał mieć jakąś istotę, z którąby się mógł pieścić, przed którą mógłby choć w części być otwartym, naturalnym, przed którą mógłby się chełpić jak każdy dorobkowiec z swych nabytków, w którejby wreszcie mógł widzieć urzeczywistnienie marzeń gorących, ambitnych, mahometańskich, jakimi się każda inteligentna młodość żywi, a które zaledwie starość eskontować jest w stanie.

Idealem tym *Seregi*, była młoda i piękna, blond jak dojrzałe snopy *Cerery*, *Luiza*. Dla niej doktor poświęcał wszystko. Każdy jej kaprys, najmniejsze zachcenie, nietylko zadawał, lecz odgadywał, byle tylko choćby przez chwilę, mógł złożyć siwą swą głowę i twarz lisią, na jej białem, rozkosznym łonie.

Sceptyczna starość kocha życie namiętne; ima się go wszelkimi siłami, z całą energją i ogniem, z całym skupieniem ubiegłej przeszłości, w ostatku dni, które nie obiecując jutra, każą korzystać fatalnie z dnia dzisiejszego.

Bo gdzież się więcej wciela urok życia, jeżeli nie w kobiecie?

Młodość wierzy w kobietę, prawem swych wdzięków i przymiotów. Starość wierzy także w kobietę, lecz prawem poświęceń, zasług socjalnych; a że człowiek jest próżny, więc starzec nawet najbardziej zgrzybiały, najbardziej sceptyczny zapomina w końcu,

że przeciw prawom natury cieszy się zewnętrzną miłością, blichtram, grymasem miłości; tak zapomina on o drogo opłaconym uśmiechu i pocałunku i wierzy, któżby go zresztą z błędu wyprowadził? w miłość prawdziwą, w miłość dla siebie samego.

Serega, kochający życie, kochał *Luizę* i wierzył w jej miłość.

Czy piękna faworyta go kochała? o tem czytelnik sądzić może z powyższych już ustępów powieści. Kochała ona jego złoto, jego niespodzianki, zbytek którym ją otaczał, lecz nawet i w tej miłości *Luizy*, gorącym przepęniała nieraz jej serce: Gdyby *Attykus* nie był młody, mówiła często do siebie, gdyby nie jego granatowe, wielkie, raz łagodne, a drugi raz dzikie jak u tygrysa oczy, gdyby nie jego piękne włosy, dziwna melancholja na ustach, a dziwniejsza jeszcze wesołość, sarkazm i jaskrawość w słowie, gdyby nie jego kaprysy, zmienność, przeszłość i całe życie awanturnicze, oto oddawna rozśmiałałabym się w oczy staremu złoczyńcy!

Właśnie te same słowa powtórzyła po raz tysięczny *Luiza*, leżąc przed kominkiem na dywanie, kiedy doktor zapukał do drzwi.

Służąca poznaawszy pana, wprowadziła go natychmiast.

Serega, stanąwszy w progu, spojrzął z rozkoszą na piękną dziewczyną, na cudnie ubrany buduar i zbliżając się do niej, rzekł z czułym wyrzutem:

— Cóż dziewczę moje, nie biegniesz naprzeciw twego niewolnika?

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskiem podaje do powszechnej wiadomości, iż wynagrodzenia likwidacyjne: w ilości rs. 2,903 kop. 69, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 9 (21) Grudnia r. b. Emilji Otwinowskiej, właścicielce dóbr Swieszewy, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Włocławskim, Gminie Zagrodnica, wysłane zostało do Kasy Powiatu Warszawskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 5,717 kop. 8, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 9 (21) Grudnia r. b. Michałowi Bergson, właścicielowi dóbr Wężyżyna, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Stanisławowskim, Gminie Łukowiec, wysłane zostało do Kasy Powiatowej w Warszawie, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 4,352 kop. 56, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z d. 9 (21) Grudnia r. b. Leonardowi Roszkowskiemu, właścicielowi wsi Nowe Opole położonej w gubernji Lubelskiej, Powiecie Siedleckim, Gminie Opole, wysłane zostało do Kasy Powiatu Siedleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 13,183, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 9 (21) Grudnia r. b. Hrabiemu Stanisławowi Stadnickiemu, właścicielowi dóbr Osmolice, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Lubelskim, Gminie Tuszów, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 25,407 kop. 50, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z d. 9 (21) Grudnia r. b. Hrabiemu Franciszkowi Starzeńskiemu, właścicielowi dóbr Strzyżów, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Hrubieszowskim, Gminie Strzyżów, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy.

Dyrekcja Wyciągów Konnych w Królestwie Polskiem, powodowana odezwą Dyrekcji Wyciągów konnych w Wilnie z d. 3 Grudnia r. b. N. 22, podaje do powszechnej wiadomości ogłoszenie tejże Dyrekcji. Wyciągi konne w Wilnie 1866 r. I. Nagroda Zarządu Stad Cesarstwa rs. 750, dla koni 3-letnich zrodzonych w Cesarstwie i Królestwie Polskiem, wiorst 2, sążni 100, waga dla ogierów 135 funtów, dla klaczy 130 funt. Stawki rs. 50, przypadku rs. 25, do zapłacenia przy meldowaniu koni po dzień 31 Grudnia (12 Stycznia) 1867 r., drugiemu koniowi rs. 200. II. Nagroda Towarzystwa rs. 300, gonitwa przychowka, na r. 1869, dla koni zrodzonych w IV Okręgu Stad Cesarstwa i Królestwie Polskiem w r. 1866. 1 1/2 wiorsty, waga dla ogierów 135 funtów dla klaczy 130 funtkw. Stawki rs. 30, połowa podprzedkiem do opłacenia przy meldowaniu do dnia 31 Grudnia (12 Stycznia) 1867 r., drugiemu koniowi rs. 100. Melduje się klacz z jakim ogierem odchowana i ostatni dzień stanówki jeśli klacz zostanie jałową, albo urodzi przed 10-ma miesiącami, przypadek właścicielowi się zwraca, w każdym innym wypadku przypadek dołącza się do nagrody, chociażby źrebie nie żyło. Źrebie musi być meldowane najpóźniej w 12 miesięcy po oznaczonym ostatnim skoku, a mianowicie: rodzaj, masę z najdrobniejszymi odmianami i nazwanie takowego. Kto tego nie dopełni obowiązany do całego przypadku rs. 30. Mianowanie i przypadki przyjmuje Kasjer Towarzystwa Wyciągów konnych w Wilnie, Pułkownik Siwers.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 11 (23) Grudnia.

Uchwała włoskiej izby deputowanych, o której podaliśmy wiadomość we wczorajszym prze-

Blada nieco Luiza, rzuciła nań wejrzenie pełne ironji i powstając na nogi, zwołała: A odkądże to królowe idą na spotkanie swych poddanych?

— Odtąd jak ci im przynoszą w hołdzie, kosztem życia ludzkiego zdobyte na dnie morza, wśród strasznych bitew z rekiadami, perły drogocenne: patrz! to mówiąc, wy dobył z paltota, bogatą bransoletę, z dziewięciu sznurków pereł, zamkniętych w jeden ogromnej ceny kamień.

Luiza, wyciągnęła niedbale rękę po podany jej podarunek i rzucając go bez obejrzenia na stolik, rzekła: A kiedyż moje renty mi przyniesiesz?

— Za parę dni. Już zapisałem twe nazwisko na liście rentierów; lecz niemówmy o tem. Ja potrzebuję twój uśmiech, twę czułość, życie moje tak niewdzięczne, tak pełne kolców, tylu nieprzyjaciół mnie o'acza, że gdyby nie ty, — to mówiąc chciał ująć Luizę.

Faworyta postrzegłszy ruch, cofnęła się ze wstrętem. Siadaj, rzekła, każę dać cherbatę, widzę iż jesteś cierpiącym!

— Luizo! zawołał z rozpaczą doktor, zbliżając się do faworyty i pozerając ją oczyma, jesteś okrutna! Zrobię wszystko co chcesz, lecz nie bądź tak zimna, nie pokazuj mi tyle wstrętu, jeżeli mnie nie kochasz, dodał ze smutkiem.

— Tak, chcesz abym siedząc ciągle w domu zam-

glądzie politycznym, spowodowała, jak przewidywalimy, przesilenie gabinetowe. Na posiedzeniu 20-go b. m. ministrowie oświadczyli, iż nie są jeszcze w możności, z niezależnych od nich powodów, oznajmić o swych postanowieniach w skutku uchwały izby z dnia poprzedniego. Powodem tego, jak się zdaje, była nieobecność króla, który dopiero 20-go wieczorem miał powrócić z Turynu do Florencji. Następnego dnia jednakże, jak donosi telegram z Florencji, ministrowie oznajmili, że król przychylił się do ich podania się o dymisję. Co do utworzenia przyszłego gabinetu, jeden telegram donosi, że do jego składu wejdą p. Ratazzi i niektórzy członkowie lewego stronnictwa, według innego zaś telegramu, król powierzył p. Lanza utworzenie nowego ministerstwa. Jak izba była nieprzychylna obecnemu gabinetowi, okazuje się to z obrad jej nad budżetem tymczasowym w d. 20-m b. m. P. Boggio proponował zmniejszenie budżetu o 100 milionów lirów, zaś p. Mancini projektował utworzenie komisji z 15 członków izby, która to komisja zbadawszy dokumenta z pięciu lat wszystkich gałęzi administracji, zaproponowałyby mające się zaprowadzić oszczędności. — Dotychczas proponowane oszczędności w budżecie wynoszą: w wydziale robót publicznych 26 milionów fr., spraw wewnętrznych 12 milionów, wojny 6 milionów, wychowania publicznego 300,000 fr. Spodziewano się jeszcze większych oszczędności w budżecie wydziału wojny, lecz takowe jeszcze nie mogły być zapowiedziane w sprawozdaniu finansowem.

Według telegramu z Wiednia, wiadomości dziennikarskie o przesłaniu przez gabinet austriacki do Berlina, noty dotyczącej kwestji księstw, są bezzasadne. Nie tylko podobna nota nie została przesłana do Berlina, lecz i nie można spodziewać się wkrótce jej przesłania, gdyż w ostatnich czasach z żadnej strony nie wszczęto układów w celu ostatecznego uregulowania sprawy księstw.

W Paryżu 18-go i 19-go w dzielnicy studenckiej, z powodu sprawy relegowania kilku studentów za udział w kongresie w Leodjum, miały miejsce zaburzenia, w skutku czego około 100 aresztowań nastąpiło i spokojność została przywrócona. — Nie małe sprawiła wrażenie nieobecność księcia Napoleona na ślubie księżniczki Anny Murat; mylnie też donoszono, że na tym ślubie znajdowała się jego małżonka, księżna Klotylda, gdyż ta ostatnia nie opuszczała Prangins, gdzie księżę Napoleon miał powrócić i stanowczo zapewniano, że w dniu 1-m stycznia nie będzie się znajdował w Paryżu.

Telegram z Brukseli donosi, iż *Moniteur belge* urzędownie potwierdza wiadomość, że król

księżną, była czułą, kochającą, wesołą! — Wszak to początek karnawału; świat cały bawi się, szaleje, ja jedna tylko co nudzić się muszę, a wszystko to z twojej przyczyny.

— Aniele mój drogi, zawołał ze łzami w oczach Serega, i ty będziesz się bawić, jak skoro polską sprawę skończymy. Ja wtenczas ożenię się z tobą, gdyż teraz niemogę. Cóżby bowiem ludzie powiedzieli!

— Więc ty się mnie wstydzisz, odrzekła Luiza, mnie, przed której portretem, tłum się gromadzi na każdej wystawie?

— Luizo! niemów tak, zawołał z boleścią doktor, rzucając się przed nią na kolana.

W tej chwili, Attykus który miał zawsze przy sobie klucz od mieszkania Luizy, otworzył drzwi z łaskotem i mimo krzyków przestraszonej służącej, wpadł jak uragan, błąd, pomieszany, z oczyma zaiskrzonymi od gniewu, z olbrzymią pałką wzniesioną do góry, do pokoju, gdzie kłęczał Serega.

Na widok naszego rycerza, Luiza przestraszona pobięła ku niemu, pytając się co mu jest, tak miał twarz zmienioną i straszną, a doktor jak piorunem rażony, osłupiały, oglupiony, z oczyma wytrzeszczonymi, z ustami otwartymi, został przez chwilę onie-miały, kłęząc ciągle na ziemi.

— Co mi jest? krzyknął dzikim głosem Attykus, to mi jest, że ten oszust, zbójca, fałszywy filantrop, ko-

nie przychylił się do podania wszystkich ministrów w zeszlą niedzielę, proszącego o dymisję, w skutku tego gabinet pozostał nadal u steru rządu.

Według *Timesa*, poseł meksykański przy dworze londyńskim, udając się na swe stanowisko, przybył 2-go do Nowego Jorku. — Rząd kanadyjski zajmował się odnowieniem traktatu handlowego ze Stanami Zjednoczonymi, a jednocześnie zamierzał wysłać delegata do Meksyku dla zawarcia z rządem tamtejszym podobnego traktatu. — Stosunki pomiędzy Anglią a Brazylią od dwóch lat zerwane, w skutku rozgłoszonego sporu, dla załatwienia którego ucieczono się do polubownego sądu zmarłego króla belgów, zostały w zupełności przywrócone.

Korespondencje z Rio Janeiro podają szczegóły o opuszczeniu przez paragwajczyków okręgu Corrientes, a według nich zdawałoby się że wojska Lopeza po prostu uciekały, tak bowiem spieszyły przeprowić się przez rzekę Parana, iż spaliły wszystkie swe bagaże.

Ostatnia poczta z oceanu Spokojnego, przywoziła manifest rządu chilijskiego w przedmiocie wojny z Hiszpanją. W manifestie tym, minister spraw zagranicznych p. Covarrubias utrzymuje, że wymagania Hiszpanji były mało ważne i nieuzasadnione; że odpowiedziano na nie w sposób mogący zadowolnić nawet Hiszpanję; że polityka Hiszpanji nagle się zmieniła bez żadnego wiadomego powodu; nakoniec, że niczem niesprawiedliwiona postawa przyjęta przez admirała Pareja, zmusiła Chili do wojny. P. Covarrubias przedstawiając postępowanie agentów hiszpańskich w krajach nad oceanem spokojnym, wykazuje, że działania ich dążą do odebrania od Peru wysp Chinchas, do niepokojenia przez wojnę domową, dezorganizowania, poniżania i zdobycia rzeczpospolitych południowo-amerykańskich. Zapowiada w końcu postanowienie rządu chilijskiego, opierania się stanowczo tej szkodliwej polityce.

Jej Cesarska Wysokość Księżna Teresa Oldenburgska, oraz Ich Cesarskie Wysokości Książęta Aleksander, Jerzy i Konstanty Oldenburgscy, wczoraj raczyli przyjechać do Warszawy z Petersburga.

* (Wykłady publiczne). Z powodu świąt Bożego Narodzenia, następny wykład publiczny prof. d-ra Wisłockiego, odbędzie się dopiero w środę dnia 3-go stycznia p. r.

* (P. Steinhäusen magik) — wraz z żoną, dawać będą przedstawienia w sali Doliny, przez ciąg całych świąt, mianowicie zaś w niedzielę, poniedziałek i wtorek; widowiska te zakończą się będą rozda-

medjant, patriota odarł mi publicznie ze czci, sławy, honoru, talentu! Jako wykrzyknik tej odpowiedzi był kij, który wzniesiony w górę, spadał z całej wysokości, głuchym razem na plecy ucziwego a tak czułego Seregi.

Apostrofa tak dobitna, wydebiła doktora z osłupienia. Panie! bandyto! zawołał zrywając się z ziemi jak oparzony, co to znaczy?

— To znaczy! to znaczy! Wszystko! odrzekł pijany Attykus. Niedość że mnie czernisz źle urodzonego biedaka, niemającego dziś z łaski waszej ni ojczyzny, ni przyszłości, lecz jeszcze mi kochankę bałamucisz; a to za wiele! Cnota wynagrodzona! Zbrodnia ukarana! Masz zbrodniarzu za swoje!

Doktor biegał po pokoju, wyjąc z boleści, Attykus gonił za nim, a Luiza, przyszedłszy do siebie z pierwszego przerażenia, zanosila się od śmiechu jak szalona.

— Precz z mego domu teraz, krzyknął rycerz nasz po dokonanej kuracji; poczem drzwi otworzył i popychając doktora przed sobą, wybiegł z nim razem na ulicę.

Przez resztę tej pamiętnej nocy, Attykus, biegał jak warjat od szynku do szynku, dopóki te były otwarte; potem, znużony, pijany, strawiony gorączką która mu mózg paliła, upadł na ziemię bez przytomności, w pobliżu kościoła Notre-Dame.

KONIEC CZĘŚCI PIERWSZEJ.

waniem publiczności podarunków na kolendową Gwiazdkę.

* (Targi warszawskie). Średnie ceny żywności na wczorajszym targu były następujące: *co do nabiału*: masła świeżego funt kop. 35, solonego funt k. 28 1/2, śmietany kwarta kop. 25, ser krwi kop. 20, twaróg kop. 9, jaj kopa rs. 1; *co do drobiu*: kura kop. 35, pularda k. 50, gęś tuczona rs. 1 k. 20, gęś zwyczajna k. 75, kaczka kop. 50, irydki rs. 2, indyczka rs. 1 k. 35; *co do zwierzyny*: sarna rs. 10, pieczeń sarnia rs. 3, zając rs. 1 k. 35, kwiczołów para kop. 15, kurapatw para rs. 1 kop. 50, jarząbków para rs. 1; *co do ryb*: ryb był znaczny dostatek, szczególnie żywych lub tylko co zaśniętych, jednakże rybacy i handlarze przy uderzającej jednoznaczności trzymali się w wysokich cenach; za funt szupaka płacono kop. 30, karpia, lina, karasia i okonia po kop. 22 1/2, leszcza po kop. 15, jazia kop. 7 1/2, po południu wszystkie ryby o parę kopiejek staniały, osobliwie śnięte; *co do owoców*: jabłek w miarę gatunku kopa po kop. 50, 90, oraz rs. 1 k. 20; orzechów włoskich kopa kop. 15, orzechów laskowych kwarta kop. 10, śliwek funt kop. 10, gruszek suszonych kop. 12, maku białego kwarta kop. 30, siwego kop. 15, miodu funt kop. 15.

* Tygodnik Ilustrowany N. 326, wyszedł z druku i zawiera: Stanisław Rosołowski. (z drzew.)—Kronika tygodniowa.—Przegląd polityki zagranicznej.—Pamiętniki starającego się powieść (d. c. z 6 drzew.)—Koleśda, śpiew z muzyką (z drzew.)—Jeden dzień z życia gospodarza poety (dokoń.)—Korespondencje.—Lutnia, poezja.—Mój pierwszy występ literacki, ramotka.

* Wędrowiec N. 155, z dnia 21 grudnia 1865 r. mieści: Kornalja, wyjątek z podróży p. L. Simonin (d. c. z 3 drzew.)—Mulanika (d. c.)—Ryś, (z drzew.)—Srebradajne okolice Kalifornji (z drzew.)—Okolice Normandji (dokoń. z 2 drzew.)—Kronika zagraniczna.

* Wyszedł z druku Nr. 247 Przyjaciela Dzieci, który zawiera następujące artykuły:—Od redakcji.—Gwiazdka, przez M. Ilnicką (z drzew. rysun. Gersona.)—Pogadanki nauczyciela z dziećmi, trzęsienie ziemi i wulkany (c. d. z 2 drzew. rysun. Polkowskiego.)—Aleksander Humboldt, (c. d. z ryc.) p. J. K.—Pierwsza wejna Punicka (c. d. z ryc.)

* (Sejm prowincji poznańskiej.) Sprawozdawca *Dzien. Pozn.* o sejmie prowincjonalnym (jeden z członków sejmu), kończy swe ostatnie sprawozdanie następującymi wyrazami: „Na obiedzie danym „przez stany marszałowi sejmowemu, hrabia Taczanowski, wspomniawszy o dobrodziejstwach wyświadczonych wielkiemu księstwu poznańskiemu przez „dom Hohenzollernów, wniósł z rozrzewniem toast „za zdrowie króla. Tenże hrabia Taczanowski, przy „głosowaniu nad wnioskiem dotyczącym amnestji, „zrzekł się wszelkiej wspólności z deputowanymi polskimi.”—Cel podobnego zestawienia nie potrzebuje żadnych komentarzy. (*Pos. Z.*)

* (Oczyszczenie Dniestru.) Zarządzone kosztem skarbu austriackiego oczyszczenie koryta rzeki Dniestr, rozpoczęte w roku 1862, pod Czartoryją, koło ujścia rzeki Stryj, nie zrobiło w r. 1864 bardzo wielkich postępów, z powodu wysokiego stanu wody, lecz w październiku r. b. zostało doprowadzone do samej granicy cesarsko-ruskiej, mianowicie do Kozaczówki i Isakowic, a zatem zostało w granicach Austrii ukończone. W ciągu tych 4-rech lat wydobyto z koryta Dniestru, ciągnącego się do granicy ruskiej na przestrzeni 50 mil austriackich, 709 sztuk drzewa, w tej liczbie wiązy i dęby nadzwyczajnej wielkości, przeszło sto pni, 3,846 sztuk brył kamiennych, z których niejedna miała 100 do 400 stóp sześciennych objętości, oraz kilkaset ładunków drobnych kamieni. Oczyszczenie koryta Dniestru, jest wielkim dobrodziejstwem dla osób bezpośrednio interesowanych, zwłaszcza zaś dla ludu wiejskiego, albowiem ta droga wodna prowadzi do morza Czarnego i może ułatwić handel z Odesą, Smirną, Konstantynopolem i z innymi, coraz bardziej kwitnącymi punktami Wschodu. (*Krak. Z.*)

Ameryka.

* (Odezwa p. Johnsona.) W ustępie odezwy prezydenta Stanów Zjednoczonych, dotyczącym środków przedsięwziętych dla zreorganizowania rzecypolitej po wstrząśnieniach spowodowanych wojną domową, p. Johnson roztrząsa z jasnością, zdolną przekonać najoporniejszych, powody które skłoniły prezydenta Lincoln'a i jego następcę do przystąpienia do zreorganizowania państwa za pomocą bezpośredniego przywrócenia instytucji normalnych, zamiast zmuszania ludności, niedawno zbuntowanych, do podlegania zarządowi militarnemu, oraz całemu szeregowi środków estrych i dyktatorskich. Polityka ta wytrzymała już w części próbę, i wyborne owoce, które ona wydała, przemawiają za jej wyższością nad postępowaniem radykalniejszym i energiczniejszym, do jakiego zna-

czna liczba polityków usiłowała nakłonić prezydenta. Ten ustęp odezwy p. Johnsona ożywił jest uczuciami przebaczenia i wspaniałomyślności, które zasługują, tak samo jak i roztrópnosc polityczna, o której tylko co wspominaliśmy, na jak największe uznanie. (*Nord.*)

* (Kwestja chilijska.) Z Valparaiso donoszą, że wszyscy posłowie zagraniczni, z wyjątkiem posła francuzkiego, opuścili Santjago i udali się na konferencję z admirałem Pareja. Nie wiadano jeszcze nic o celu ani o rezultacie tej konferencji. Rząd chilijski wydał dekret, wzbraniający ładowania na okręty mięsa świeżego, jaj, jarzyn, masła, chleba i sucharów; zakaz ten spowodowany został przekonaniem poważnym, że eskadra blokująca czuje brak zapasów żywności. (*La. Fr.*)

Austrja.

* (Rozwiązanie kwestji.) *Peszt, 20 grudnia.* *Magyar Vilag* pisze: Najlepszą odpowiedzią na mowę tronową byłoby rozwiązanie na raz kwestji dyplomu inauguracyjnego, rewizji praw i wspólnych interesów. Kiedy naród stanął u szczytu chwili, w maju może odbyć się koronacja. *Hirnök* powiada: W kołach urzędowych skłonni są do przekazania sejmowi węgierskiemu rewizji prawa unji z Siedmiogrodem. *Hirnök* przemawia za rewizją tego prawa przez sam sejm siedmiogrodzki i występuje po kilkakrotnie przeciwko stanowczemu przyprowadzeniu do skutku unji. (*Wien. Abp.*)

* (Plan działań.) *Peszt, 20 grudnia.* Deak książe Esterhazy i hr. Majlath zgodzili się z sobą na jeden plan działań. (*Schl. Z.*)

* (Książę Auersperg.) *Praga, 20 grudnia.* Książę Auersperg odmówił powtórnego przyjęcia mandatu. (*Schl. Z.*)

Azja.

* (Pokój.) *Bombaj, 28 listopada.* Pokój z Butanem zawarty został w dniu 11 listopada w Cuxa. Anglicy zatrzymają dla siebie Duars i zapłacą rządowi butańskiemu wynagrodzenie. (*Wien. Z.*)

* (Bandyci.) Gazeta urzędowa pekińska donosi, że oddział bandytów, noszących nazwę „jazdy rokoszan mahometańskich,” atakował, zdobył i zrabował Pao-tin-hien, siedlisko podprefektury, położone nie dalej jak o osiemnaście mil od Pekina. Tche-hien i znaczna liczba znakomitszych obywateli, zostali zamordowani. Następnego dnia po tym wypadku ogłoszony został dekret pironujący, wzywający władze cywilne i wojskowe Pekinu, ażeby aresztowały wszelkie indywiduum mające powierzchowność dziwną i którego zamiary mogłyby być podejrzane. Minister Ouen-Siang stanął na czele wojsk wysłanych przeciw bandytom, którzy, jak powiadają, nie czekali na jego przybycie. (*La. Fg.*)

Francja.

* (Mylne wiadomości.) Donoszą z Paryża, że wszystkie przypuszczenia i pogłoski rozsiewane przez prasę francuzką co do podróży jenerała Schofield, okazały się mylnymi; rząd francuzki jak najzupełniej także jest przekonany o tem, że rząd Stanów Zjednoczonych nie przekroczy granic ścisłej neutralności w sprawie meksykańskiej. (*Nordd. A. Z.*)

* (Kwestja meksykańska.) Donosiliśmy niedawno o dwóch czy trzech wypadkach, które wydarzyły się nad Rio-Grande i które obchodzą pod pewnym względem utrzymanie dobrych stosunków pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i franko-meksykańkami. Ostatnie dzienniki nowo-jorskie usprawiedliwiają nasze obawy co do doniosłości tych wypadków, lecz jednocześnie każą się nam spodziewać, że kwestja ta nie zakłóci dobrych stosunków, istniejących pomiędzy Francją i Stanami Zjednoczonymi. Dzienniki te ogłaszają korespondencję, wymienioną od 9 do 14-go listopada pomiędzy jenerałem amerykańskim Weitzel, z jednej, a jenerałem Meija i komandorem Clouet, z marynarki francuzkiej, z drugiej strony. Korespondencja ta dotyczy następujących faktów: 1) Atakowania parostatku pocztowego meksykańskiego *Antonia*, który wiozł wojska francuzkie, przez ludzi, którzy dawali strzały z wybrzeża amerykańskiego rzeki Rio-Grande; 2) Nieustannych komunikacji pomiędzy juaristami, którzy oblegali Matamoras, a miastem związkowem Brownsville i wojskami jenerała amerykańskiego Weitzel, które to komunikacje uznane zostały przez dowódców francuzkich i meksykańskich jako przekraczające granice prostej wymiany grzeczności. Pamiętajmy tu kwestje drugorzędne, podniesione w tej korespondencji. Dla należytego zrozumienia, w jaki sposób takie zajścia mogą się zdarzać, dość powiedzieć, że Rio-Grande służy za granicę pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Meksykiem. Miasto Brownsville, gdzie znajduje się kwatera główna dowódcy wojsk związkowych, położone jest wprost naprzeciw Matamoras, miasta meksykań-

skiego, obleganego niedawno przez juaristów. Dla przejścia z jednego miasta do drugiego, dość jest przekroczyć Rio-Grande, co może być z łatwością uskuteczniłem, gdyż rzeka ta nie jest bardzo głęboka. Nie ma tam mostu, lecz pasażerowie wsiadają do łodzi, konie zaś, uwiązane do tej łodzi powrozami, przechodzą rzekę w pław. Przewodcy przeto juaristowscy przychodzili prawie codziennie do miasta amerykańskiego Brownsville, koło którego znajdował się nawet szpital z ich rannymi, jak to zeznaje sam *Herald* nowo-jorski. Korespondent tegoż dziennika donosi, że spotkał się w obozie brownsville'skim z Burch'em, amerykańskim, który spiskował wraz ze swymi dwoma kolegami, w zamiarze oddania przez zdradę miasta Matamoras w ręce juaristów. Tenże korespondent donosi, że chirurg, któremu powierzono staranie o koło rannych juaristów, umieszczonych w szpitalu pod Brownsville, na brzegu amerykańskim Rio-Grande, jest byłym lekarzem 27-go korpusu armji Stanów Zjednoczonych. Po wyjaśnieniu tych szczegółów, łatwo zrozumieć, że jenerał Meija i komandor Clouet widzieli się zniewolonymi do uzalania się na pomienionego jenerała amerykańskiego i na ułatwienia, jakich doznawali od niego juarisci, wbrew prawom o neutralności. Lecz na uzasadnione reklamacje, jenerał Weitzel odpowiedział listami nader ostremi, przeciw którym protestują nawet niektóre dzienniki amerykańskie. Cała ta korespondencja znajduje się obecnie w ręku marszałka Bazaine i gabinetu w-szyngtońskiego, w Nowym-Jorku zaś panuje przekonanie, że rząd Stanów Zjednoczonych nie pochwali dziwnego postępowania jenerała Weitzel. (*La Patr.*)

* (Eskadry pancerne.) *Tulon, 18 grudnia.* Minister marynarki zreorganizuje w następujący sposób eskadry pancerne: Eskadra kanału La Manche, dowodzona przez admirała de La Roncière, przybędzie w marcu do Tulonu, dla wzięcia udziału w doświadczeniach z nową taktyką morską i z wydoskonaloną artylerją; eskadra morza Śródziemnego będzie dowodzona przez vice-admirała hrabiego de Gueydon, dotychczasowego prefekta okręgu marynarki w Brest, i połączy się z nią dywizja rezerwowa, zostająca pod rozkazami kontr-admirała de Saisset; eskadra oceanu, której punktem środkowym jest port Brest, składać się będzie z trzech fregat pancernych; nie wiadomo dotąd, kto będzie nią dowodził. Wiadomość o tem postanowieniu przyjęta została przez marynarkę z wielkiem zadowoleniem. (*La Patr.*)

* (Książę Napoleon i jego małżonka wrócili do Paryża 18 b. m. z rana.—Nieznane są dotąd powody, które skłoniły księcia do powrotu, nie można ich atoli szukać, jak to uczyniły niektóre dzienniki, w zaślubinach księżniczki Anny Murat z księciem de Mouchy, gdyż ich cesarskie wysokości nie znajdowały się na uroczystości, która miała z tego powodu miejsce 18-go b. m. w tuilerjach; nieobecność ta mogłaby posłużyć za dowód, że pojednanie księcia Napoleona z cesarzem nie przyszło jeszcze do skutku. (*Nord.*)

* (Ślub księżny Murat) z księciem Mouchy odbył się w dniu 18-ym b. m. w kaplicy pałacu tuileryjskiego. Cesarz, cesarzowa i książę następcy tronu, jako też książę i księżna Hohenzollern, księżna Matylda, księżna Baccocchi i małżonka księcia Napoleona-Karola Bonaparte byli obecni na mszy i przy akcie ślubu, który owej młodej parze dawał wielki jałmużnik cesarza, arcybiskup paryzki. (*Le Mon. Un.*)

Niemcy.

* (Baron Gablenz.) *Rendsburg, 20 grudnia.* W tej chwili przybył tu przyjmowany przez liczną zebraną publiczność, sztab oficerów i naczelników władz, baron Gablenz. W mieście powywieszano chorągwie. P. Manteuffel spodziewany jest w dniu jutrzejszym. (*Wolfs T. B.*)

* (Rezerwa holsztyńska.) *Alton. Nachrichten* donoszą, że rząd krajowy holsztyński przeniósł do rezerwy żołnierzy wziętych do wojska w końcu 1863 r. przez Danję, którzy dotychczas pozostawali w służbie linowej. (*Nordd. A. Z.*)

Prusy.

* (Reforma wojskowa.—Budżet.—Fregata pancerna.) *Berlin, 20 grudnia. Prov. Cor.,* roz-wodząc się nad korzyściami, jakie przyniosła dla kraju reforma wojskowa, zakończył swój artykuł następującymi słowy: Zreorganizowana armja jest potężną tarczą, zasłaniającą wewnętrzny rozwój ojczyzny; wydatki na wojsko przynoszą krajowi obfite owoce. Honor i dobro kraju wymagają tego koniecznie, ażeby dzieło króla nie zostało zachwiane.—Co do projektowanego przez organa postępowe, odmówienia rozpraw nad budżetem, powiada ta sama gazeta: Obojętną jest rzeczą, w jakiej formie izba deputowa-

nych odmówi swojego przyzwolenia na dojsie do skutku budżetu. Rząd trzymać się będzie istoty rzeczy i zastosuje się do niej ze względu na prawdziwe dobro kraju. — Co do nabycia fregaty panczernej, pewną jest rzeczą, że rząd umawia się o podobną fregatę, z jednym z domów przemysłowych w Marsylii i Londynie. (*Wolfs T. B.*)

* (Agitacje.) Przyjazne Prusom dzienniki w księstwach nadelbańskich, przypisują agitację augstenburgezyków agitacjom duńskim w północnym Szlezwiugu. — *Nordd. A. Z.* zastanawia się w jednej z swoich korespondencji, nad dekretem p. Manteuffla, co do prawa petycji przez ową agitację. (*Schl. Z.*)

* (Sprawa Ott'a.) Dnia 17-go zeszłego miesiąca, hr. Eulenburg stawiony został przed sądem wojennym, jako oskarżony o wzięcie udziału w bójce, rezultatem której była rana śmiertelna Ott'a. Lecz rozprawy sądowe zostały zostały odłożone na potem, z powodu nieobecności jednego ze świadków i niezbędności zażądania nowej opinii lekarskiej co do rany, na którą umarł Ott. Nie ulega wątpliwości, że wyrok zostanie w krótkce wydany. (*La. Fr.*)

Szwajcarja.

* (Rewizja konstytucji.—Ministerstwa.) Głosowanie ludowe w kwestji rewizji konstytucji, odbędzie się w Szwajcarji 14 stycznia. Rada związkowa ukonstytuowała w następujący sposób rozmaite wydziały ministerjalne na r. 1866: wydział spraw politycznych powierzony został p. Knusel, prezesowi związku; wydziałem sprawiedliwości i policji kierować będzie p. Dubs; wydział spraw wewnętrznych powierzono p. Schenk; wydział wojny, p. Fornerod, wice-prezesowi związku; wydział skarbu, p. Challet-Venel; wydział handlu i ceł, p. Frey-Hérosée; wydział poczt, p. Noef. (*Nord.*)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego, z Lublina. (*)

Otwarcie szkoły elementarnej we wsi Woli Koryckiej. Na zasadzie Ukazu, w d. 30 sierpnia (11 września) 1864 r. Najwyższy zatwierdzonego o szkołach elementarnych, mieszkańcy wsi Woli Koryckiej w powiecie Łukowskim postanowili 26 października (7 listopada) 1865 r. uchwałę o otwarciu szkoły elementarnej. Uchwała ta została zatwierdzona przez naczelnika lubelskiej dyrekcji naukowej. Na zasadzie tej uchwały, w obecności komisarza do spraw włościańskich Mazurkiewicza, wojennego naczelnika częstokowego, praporszczyka aleksopolskiego pułku piechoty Alekszko, naczelnika lubelskiej dyrekcji naukowej Teodorowicza, miejscowego proboszcza ks. kanonika Bucielskiego, wójta gminy Władysława Sztetnera i ławników, oraz mieszkańców Woli Koryckiej i innych wsi sąsiednich, nastąpiło w d. 27 listopada (9 grudnia) r. b. uroczyste otwarcie szkoły elementarnej.

Porządek otwarcia szkoły był następujący: W parafialnym kościele Woli Koryckiej, o godzinie 10-jej z rana, w obecności mieszkańców i ich dzieci, odprawiona została przez ks. kanonika Bucielskiego msza i nabożeństwo dziękczynne. O godzinie 12 tegoż dnia w domu szkoły, kiedy zebrał się mieszkańców i wyżej wspomniane osoby urzędowe, kanonik Bucielski po odczycaniu modlitwy, pokropił dom, dzieci i wszystkich przyszłych słuchaczy i mieszkańców wodą święconą i miał odpowiednią uroczystości przemowę, wzywając błogosławieństwa bożkiego na mieszkańców i dzieci, przy początku tak świętej sprawy.

Komisarz do spraw włościańskich, powińszował dzieciom i wszystkim mieszkańcom otwarcia szkoły, namawiał pierwszych aby gorliwie uczęszczali do szkoły i pilnie się uczyli, — drugich aby posyłali dzieci do szkoły i baczną zwracali uwagę na ich postępowanie, a potem rozdał przysposobione podarunki.

Następnie naczelnik dyrekcji naukowej w krótkich słowach objaśnił cel założenia szkoły i cel do jakiego powinni dążyć nauczyciele przy nauczaniu dzieci.

W końcu wszyscy obecni zostali zaproszeni przez wójta gminy i ławników do kancelarji wójta gminy na śniadanie; podczas śniadania, komisarz do spraw włościańskich wniósł toast za zdrowie Najjaśniejszego Pana, który nadał włościanom królestwa polskiego prawa obywatelstwa i środki do kształcenia swych dzieci, zaś naczelnik dyrekcji naukowej wniósł toast za pomyślność szkoły.

Neapol, 7 grudnia.

Kilka uwag o izbie deputowanych. — Rozejm bandytów. — Giardullo.

To, czego tak niecierpliwie oczekiwano, nie nastąpiło: wybór prezesa izby miał miejsce, ale prawdzi-

wa większość nie utworzyła się. Okazuje się, iż w izbie obecnej są trzy stronnictwa, które teraz badają się wzajemnie dla poznania swych sił, a jeżeli lewy środek połączy się z najmniej zapalonym odcieniem lewego stronnictwa, przypadną prawe stronnictwo i tak zwana *consosteria*, kierowana przez pp. Minghettego i Peruzzego. Ci ostatni wszelako nie opuścili sposobności głoszenia swego zwycięstwa po wybraniu p. Mari na prezesa izby; lecz kogo mogą oszukać, kiedy wiadomo jak się to stało? Mari dla tego tylko utrzymał się, że część lewego środka, widząc go współzawodniczącym z Mordinim, zlekka się wrażenia, jakie wybór tego ostatniego mógłby sprawić za granicą, i głosował za p. Mari. Wziąwszy na uwagę pogłoski jakie krążyły, że ajenci giełdowi otrzymali polecenie z zagranicy sprzedania renty włoskiej za byle co, w razie gdyby Mordini został wybrany, można ocenić, czy kilka głosów więcej jakie miał p. Mari od p. Mordiniego, są wyrażeniem potęgi prawego stronnictwa, czy znakiem jego słabości. Potem nastąpił wybór wiceprezesów, a ponieważ przy nim nie potrzebowano już zachowywać takich względów dyplomatycznych, jak przy wyborze prezesa, lewy środek porozumiał się z lewym stronnictwem i przeprowadziły prawie wszystkich kandydatów. Biedna prawa strona gdzie podziały się te piękne dni, kiedy większością setek głosów, deptała swych przeciwników politycznych!

Powiadają że Mordini zbliżył się do Peruzzego i że to tak się niepodobało jego stronnictwu, iż wielu nowo wybranych deputowanych, przyłączyło się do p. Crispiego, który ma jaśniejszy i praktyczniejszy program i który w końcu stanie się przewodcą stronnictwa postępowego, nie mającego nic wspólnego z dawną większością, ani z trzecim stronnictwem piemontkiem, ale które opierając się na statucie będzie daleko więcej śmiało niż dawna większość.

Tymczasem, obecny skład izby budzi obawy tych, co na prawde zajmują się przyszłością kraju i instytucji parlamentarnych. Umiarkowani mają 112 głosów, środek lewy, którego przewodcą jest Ratazzi około 70, a lewe stronnictwo 82. Gabinet zatem, który chciałby się oprzeć na jednym z tych trzech stronnictw, liczyłby na złudzenia, bo dwa inne stronnictwa skoalizowane, nie dalyby mu ani chwili spoczynku. Wszyscy się zgadzają, że rząd byłby niemożliwy gdyby stronnictwa pozostały w tym stanie jak są dzisiaj; ponieważ izba, nieodpowiadałaby swemu głównemu przeznaczeniu, bo pierwszym jej obowiązkiem jest utworzenie większości będącej w stanie wydać ze swego łona gabinet i takowy podtrzymać. Mówiono o porozumieniu pomiędzy Ratazzim a Crispim, o rozdziale stronnictwa lewego, którego część pozostała na górze Aventyńskiej, kiedy druga przystała do współzawodnika w sprawie Aspromonte; mówiono już o gabinecie złożonym z tego małżeństwa, o porozumieniu się co do głównych kwestji; lecz trwało to bardzo krótko; stronnictwo lewe zyskawszy głosy lewego środka udzielone Mordiniemu, sądziło, iż jest panem położenia, chciało dyktować prawa, wypierając się wszelkiego porozumienia z Ratazzim, co znow oddaliło od siebie dwa stronnictwa. Co do porozumienia pomiędzy lewym środkiem a prawem stronnictwem, takowe bardzo jest wątpliwe; odcień piemontki, podzielony jest na dwa obozy i walka toczy się bardziej zaciętej jak kiedykolwiek. Jednakże gabinet widząc bezskuteczność usiłowań w celu utworzenia większości, stara się wzmożnić i to jest najlepszym, co może zrobić w obecnych okolicznościach.

Od pewnego czasu, wiadomości o bandytyzmie są prawie żadne, może z powodu trudności pozostawiania w polu w obecnej porze, a może i z powodu cholery. Lecz co robią przez ten czas bandyci? Najbardziej skompromitowani ukrywają się w bliskości wsi lub miast, a nawet w samych miastach, jak Apuzo, którego tu w Neapolu ujęto; reszta powróciła do swych zatrudnień, czekając wiosny, aby zacząć na nowo swe świetne czyny! Wprawdzie bardzo często policja nie daje im czasu do spełnienia swych zamiarów i głównie w czasie zimy chwytają najłatwiej tych złoczyńców; dla tego od miesiąca korespondencje donoszą nam prawie codziennie o ważnych ujęciach, a mianowicie w tych dniach doniesiono o schwyтaniu całej bandy, która była plagą prowincji Avelino, a którą zaskoczono w chałupie pod jakimś miastem. Sławny Giardullo został skazany i stracony w zeszłym tygodniu w Kampanji, wraz z trzema swymi towarzyszami. Spodziewał się on ciągle, iż uchroni się od śmierci przez ważne wyznania o współnikach, lecz sąd wojenny, z uwagi na jego okropne zbrodnie, uznał za słusne i sprawiedliwe, uwolnić nas raz na zawsze od tego potwora. W ostatnim przejeździe z Salerno do Kampanji gdzie miał być rozstrzelany, okazywał się pełnym pobożności i rozmawiał z zakonikiem towarzyszącym mu w tej ostatniej podróży; lecz zaledwie przybył na miejsce kary, będące na pewnem

wzniesieniu, odepchnął zakonnika i pomimo że miał ręce związane, przeskoczył przez mur, spodziewając się zamieść się pośród tłumu. Plan ten, jakkolwiek bardzo śmiały, nie powiódł się, bo bersaglierzy, którzy go eskortowali, w chwili, kiedy skakał, dali ognia i padł na ziemię przeszyty trzynastoma kulami. Natenczas biedna jakaś kobieta, przedarłszy się przez tłum, zawołała: Sprawiedliwości Boska! Rok temu, mój mąż chcąc uciec przed zemstą tego nędznika, który chciał go zabić, przeskoczył przez ten mur i w tem samym miejscu Giardullo go zamordował; dziś na niego przysłała kolej; zostałam nakoniec pomśczone! — Taka to mowa pogrzebowa, zakończyła tę smutną i krwawą epopeję.

G. P.

Odezwa prezydenta Johnsona.

Odezwa prezydenta Johnsona do kongresu Stanów Zjednoczonych, zebranego w Washingtonie, o której tylokrotnie wspominaliśmy, z byt jest obszerną, abyśmy mogli ją podać w całości; dla tego ograniczamy się tu na zamieszczeniu jej części dotyczącej polityki zagranicznej. Odezwa ta powiada:

Rozległość naszego terytorjum, różność klimatów, wydających wszystko na zaspokojenie naszych potrzeb, a nawet co potrzeba dla materialnego dobrobytu człowieka, czynią nas zupełnie niezależnymi od niepewnej polityki mocarstw zagranicznych i uchroniają nas od usiłowań poszukiwania przymierzy kompromitujących; a teraz kiedy została przywrócona zgoda, z której wynika siła, będziemy mieli najlepszą rękojmię przeciwko narodom co lubią potęgę, a zapominają o prawie. Co do mnie, miałem i zawsze będę miał na celu utrzymanie pokoju i przyjaźni ze wszystkimi narodami i mocarstwami zagranicznymi. Mogę sądzić, że wszystkie, bez wyjątku, są ożywione takimi samymi usposobieniami. Nasze stosunki z cesarzem chińskim są najprzyjaźniejsze. Handel z jego posiadłościami znacznie się przez to rozwija, i jesteśmy szczęśliwi że rząd tego kraju jest zadowolony z naszej polityki, że ma słuszną ufność w prawości cechującej nasze stosunki. Ciągła harmonja panująca pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Cesarzem Rosji, wzmacnia się przez przedsięwzięcie, zamierzające urządzić linje telegraficzne przez jego posiadłości na lądzie Azji i połączyć nas z Europą nowymi drogami. Nasz handel z Ameryką południową, znajdzie poparcie w urzędzeniu prostego biegu parostatków, aż do odradzającego się cesarstwa brazylijskiego. Znakomici ludzie, którzy niedawno opuścili kraj dla robienia badań naukowych w przedmiocie historii naturalnej, rzek i łańcuchów gór tego państwa byli przyjmowani przez cesarza, z taką szlachetnością, jakiej można się było spodziewać po stałej jego przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych i po znanej jego troskliwości o postęp nauk i światła. Mamy nadzieję, że handel nasz z bogatymi i ludnymi krajami, leżącymi nad morzem Śródziemnym, znacznie się powiększy. Ze strony rządu, nie będzie zaniedbane dla rozciągnięcia opieki naszej flagi nad przedsięwzięciami naszych współobywateli. Otrzymujemy od rządów tych krajów zapewnienia przychylności i godnem jest uwagi że otrzymaliśmy takie zapewnienia od beja Tunisu, zajmującego dawne posiadłości Kartaginy na wybrzeżach Afryki. Nasza wojna domowa, teraz szczęśliwie ukończona, pozostawiła pewne ślady w stosunkach przynajmniej z dwoma wielkimi morskimi mocarstwami. Formalne nadanie prawa strony wojującej stanom zbuntowanym, było bezprzykładnem, a rezultat wcale go nie usprawiedliwił. Lecz w systemie postępowania dwóch mocarstw, które czyniły to ustępstwo, dała się widzieć wybitna różnica. Zasoby wojenne, po większej części były dostarczane zbuntowanym Stanom, z warsztatów Wielkiej Brytanji, a statki angielskie, z osadą angielską, gotowe przyjąć uzbrojenia angielskie, wychodziły z portów Wielkiej Brytanji, aby prowadzić wojnę przeciwko handlowi amerykańskiemu, pod pozorem, iż weszły w służbę Stanów zbuntowanych. Statki te raz wypłynawszy z portów angielskich, powracały do nich ze wszystkich części świata, dla naprawienia uszkodzeń i rozpoczęcia na nowych swych zdzierstw. Takie postępowanie więcej przyniosło szkody Stanom, niż sam bunt, ponieważ powiększyło ich nędzę, przedłużając walkę. Oprócz tego, następstwem takiego postępowania było to, iż znikła zupełnie flaga amerykańska i znaczna część naszego handlu, oddała się pod opiekę mocarstwa, które nam stworzyło te kłopoty. Wszystko to zdarzyło się przed objęciem przezemnie władzy, a ożywiające mnie szczerze pragnienie przywrócenia pokoju, skłoniło mnie do zatwierdzenia już zrobionej propozycji, poddania tych kwestij międzynarodowemu polubownemu sądowi. Kwestje te są tak ważne, iż musiały zwrócić uwagę wielkich mocarstw, a tak są w ścisłym związku z pokojem i inte-

*) Artykuł ten wzięty jest z *Warsz. Dniw.*

